UNIVERSITEIT • STELLENBOSCH • UNIVERSITY

KAMPUSNUUS

MAANDELIKSE PERSONEELBLAD — JAAR 16 # 9 • 30-10-2008 • YEAR 16 # 9 — MONTHLY STAFF NEWSLETTER

Navorsingskontrakte van R9.3 miljoen verseker volhoubaarheid

Die Universiteit het onlangs twee unieke kontrakte in die elektriese en elektroniese ingenieurswese- en planteteelt omgewings gesluit. Die navorsingskontrakte van onderskeidelik R4.8 en R4.5 miljoen sal sorg dat die projekte wat daardeur befonds word volhoubaar sal wees oor die langer termyn.

Volgens dr Gert-Jan van Rooyen, Direkteur van die nuutgestigte Elektroniese Medialaboratorium in die Departement Elektriese en Elektroniese (E&E) Ingenieurswese, is 'n navorsingslaboratorium reeds op die been gebring met die eerste gedeelte van die fondse wat hulle van MIH Holdings ontvang het. In hierdie laboratorium, 'n interdissiplinêre navorsingsarea waar E&E Ingenieurswese, Rekenaarwetenskap en Toegepaste Wiskunde reeds saamwerk, sal daar nou navorsing gedoen word om nuwe inisiatiewe te ontwikkel wat van toepassing is op die Internet-, web-, selfoon- en sagtewaretegnologie. Die projek is reeds vanjaar geloods met meestersgraadstudente uit die verskillende akademiese dissiplines wat uit hierdie kontrak befonds is om navorsing oor elektroniese mediatoepassings te onderneem.

Die doelwit van die inisiatief is juis om 'n omgewing te skep waar studente navorsing kan doen wat nie net nuwe mediategnologie sal ontgin nie, maar ook innoverende nuwe maniere sal skep om met bestaande tegnologie te kommunikeer.

"Verskeie Internet-innovasies, soos Google en Facebook, het hulle wortels by universiteite, en daar is groot potesiaal in navorsingsamewerking met die industrie," vertel dr Van Rooyen. "Die jongmense van vandag is besig om te kommunikeer op 'n manier wat baie innoverend is en baie van hulle is by universiteite waar hulle al klaar verdiep is in die omgewing en navorsing kan doen."

"Ons wil graag 'n omgewing skep waar studentenavorsers eerstens dit as 'n egte navorsingsrigting kan ondersoek en ook in kontak gebring kan word met die kennis en tegnologie in die industrie," sê hy.

Aansoeke van Meestersgraad- en PhD-studente, wat uit verskeie departemente aan die US geselekteer sal word om aan die program deel te neem, word tans ingewag.

> *"Ons wil graag 'n omgewing skep waar studentenavorsers eerstens dit as 'n egte navorsingsrigting kan ondersoek en ook in kontak gebring kan word met die kennis en tegnologie in die industrie."*
>
> *– Dr Gert-Jan van Rooyen*

Dr Herman Engelbrecht, Navorsingsbestuurder van die laboratorium, sê dat die laboratorium sal sorg dat "wetenskapfiksie na wetenskapfeit omskep word". "Dit is ook 'n goeie geleentheid om idees wat nog nie probeer is nie, aan te pak en te kyk of dit in realiteit sal werk," verduidelik hy. "Die doel van hierdie lab is om met die wêreld se MIT's te kompeteer."

Meer inligting oor navorsingsgeleenthede is beskikbaar by http://www.dsp.sun.ac.za/medialab

Bio-etanol produksie in die Wes-Kaap ondersoek

Vir die afgelope paar jaar is die Universiteit die enigste instansie, beide publiek en privaat, om 'n korogteeltprogram in Suid-Afrika en op die Afrika kontinent te bedryf. Nou, met die navorsingsfondse wat hulle van PlantBio – 'n nie-winsgewende organisasie wat as 'n nasionale innovasiesentrum vir plantbiotegnologie dien – ontvang het, sal hulle ook die ontwikkeling van lente korog vir bio-etanol produksie in die Wes-Kaap ondersoek. Die R4.5 miljoen navorsingskontrak word oor 'n periode van vier jaar uitgerol en sal deur die Plantteeltlaboratorium gebaseer op Welgevallenproefplaas bestuur word.

Die laboratorium, wat onder die vaandel van die Departement Genetika val, is al die afgelope paar jaar besig met korogteling. Die afgelope twee seisoene is daar weereens twee kommersiële kultivars onder lisensie-ooreenkomste met industrievennote ontwikkel en vrygestel.

"In 2006 het ons by prof Emile van Zyl van die Departement Mikrobiologie gaan aanklop vir raad om navorsingsfondse vir die korogteeltprogram te bekom," verduidelik mnr Willem Botes,

(blaai na bl. 5)

Hier pronk die wenners met hulle pryse: Links van voor na agter is me Alida Louw-Joubert (sittend), me Liezl Scholtz, me Susan van der Merwe en me Lize Esterhuizen. Regs van voor na agter is mnr Martin Viljoen, me Lorna Bartlett en me Mattie van der Merwe

US wen vyf eerste plekke

Die Universiteit Stellenbosch (US) was die enigste instansie wat vyf eerste plekke verower het by die jaarlikse MACE Excellence Awards wat in Oktober in Stellenbosch toegeken is.

Die Afdeling Kommunikasie en Skakeling sowel as die Sentrum vir Voornemende Studente (SVS) het by die jaarlikse MACE- (Marketing, Advancement and Communication in Education) prysuitdeling vir uitnemendheid (voorheen onder die vaandel van Unitech) in vyf kategorieë die eerste plek behaal. Kommunikasie en Skakeling is in vier kategorieë vir korporatiewe publikasies as wenner bekroon, terwyl die SVS 'n eerste plek vir hulle Opedag-inskrywing behaal het. Die pryse is by 'n gala-dinee tydens die MACE kongres in Stellenbosch oorhandig.

Die universiteit se korporatiewe Jaarverslag (2007), Matieland, Voorgraadse Prospektus (2008) en die Boschtelegram (weeklikse e-nuusbulletin) was die wenpublikasies.

MACE is 'n oorkoepelende organisasie vir praktisyns op die gebied van bemarking, kommunikasie, fondswerwing, studentewerwing en oudstudente in hoër en verdere onderwys en opleiding in Suider-Afrika, en beloon jaarliks met dié uitnemendheidspryse praktisyns vir hulle uitsonderlike prestasies.

Baie dankie, alle ywerige elektrisiteitsbespaarders

As die aantal inskrywings vir die Universiteit Stellenbosch (US) se elektrisiteitsbesparingskompetisie enige aanduiding is van die entoesiasme waarmee sowel personeel as studente elektrisiteitsbesparing benader, is dit gewis dat die US nog sy teiken van 'n 10%-besparing gaan bereik.

Die Oktober-kompetisie het 'n totaal van 11 personeelinskrywings met 25 wenke, en 13 studente-inskrywings met 58 wenke ontlok. Die paneel beoordelaars het lank kopgekrap oor wie se wenke die mees praktiese en volhoubaarste is, en uiteindelik op me Rita de Jager (personeelprys) en mnr Karel Rautenbach (studenteprys) besluit.

"Die personeelprys word aan me Rita de Jager toegeken vir haar wenk om die dakke van platdakgeboue met 'n wit keramiekverf te verf om die hitte weg te kaats. Dit sal veroorsaak dat lokale op die boonste verdieping van 'n platdakgebou nie so warm word nie, wat op sy beurt die lading op lugversorgers sal verlig," het die beoordelaars gesê.

Mnr Rautenbach word met die studenteprys bekroon vir sy wenk om baie van die rekenaargebruiksareas se rekenaars snags af te skakel wanneer minder studente dié fasiliteite besoek. "Sy voorstel is dat die meeste van die rekenaars saans deur middel van 'n outomatiese program afgeskakel word. Dit sal ook die behoefte aan lugversorging verminder," het die beoordelaars bygevoeg.

Geluk aan ons twee Oktober-wenners! As jy vir November se R1 000-prys in aanmerking wil kom, gaan na www.my.sun.ac.za, en kliek op die gloeilampie vir meer besonderhede. Daar kan jy ook meer lees oor al die briljante wenke wat vir die Oktober-kompetisie ingeskryf is.

Elektrisiteitsbesparingsinisiatief • Electricity-savings initiative

Karel Rautenbach (links) en Rita de Jager is as die wenners van die Oktoberkompetisie aangewys met hulle wenke oor hoe om elektrisiteit te bespaar
(Anton Jordaan, SSFD)

Op die Web / On the Web: http://www.sun.ac.za/kampusnuus

OPINIE — *Briewe, opinies en des meer* 2

MENSE — *Ontmoet ons twee nuwe dekane* 3

NEWS — *'Lost' history of Lückhoff captured in pics* 4

ART — *Music Department says goodbye to Prof Sandra Klopper* 7

GEBEURE — *Joernalistiek vier 30ste verjaarsdag!* 8

VAN DIE REDAKTEUR SE LESSENAAR

Hoe nader Desember kom, hoe meer beland ek by verskeie funksies wat prestasie en uitnemendheid by al vier die Universiteit Stellenbosch (US) se kampusse vier. Een ding is seker: Hier by die US weet ons hoe om sukses saam te vier.

In hierdie maand se *Kampusnuus* is daar sommer heelwat suksesse om mee te spog. Die Universiteit het twee groot navorsingskontrakte, in totaal ten bedrae van R9,3 miljoen, ontvang wat sal verseker dat spesifieke navorsing in die Departement Elektriese en Elektroniese Ingenieurswese sowel as die Departement Genetika op die lange duur volhoubaar sal wees. Lees meer hieroor op bladsy 1. Daar lees jy ook oor die pryse wat die Afdeling Kommunikasie en Skakeling, sowel as die Sentrum vir Voornemende Studente onlangs gewen het.

Geluk aan ons twee Oktober-wenners (sien berig op bladsy 1) van die US se elektrisiteitsbesparingskompetisie. Hulle wenke is nie net op 'n interessante manier oorgedra nie, maar is boonop prakties en volhoubaar. Meld dus aan by www.my.sun.ac.za, en kliek op die gloeilampie vir al die wenke wat in Oktober ingestuur is én vir meer inligting oor hoe jý die R1 000-prys in November kan losslaan.

Fran Ritchie vertel ons meer oor die belang van nagraadse studente vir die US in haar meningsartikel hier onder. Op bladsy 3 stel ons jou bekend aan ons nuwe dekane in die fakulteite AgriWetenskappe en Natuurwetenskappe.

Benewens die suksesse wat ons hierdie jaar vier, het die US onlangs ook hartseer oomblikke beleef met die heengaan van twee van die instansie se geliefde dosente, naamlik prof Hennie de Vos van die Departement Sielkunde, en prof Johan Lourens van die Fakulteit Ingenieurswese. Ons innige simpatie aan hulle familie, vriende en kollegas. Lees meer oor hierdie merkwaardige mense op bladsye 4 en 5.

Met die onlangse viering van Erfenisdag is 'n permanente foto-uitstalling in die ou gebou van Hoërskool Lückhoff in Banhoekweg geopen wat verskeie oomblikke in die lewens van leerders van hierdie skool en die mense van Die Vlakte weerspieël. Lees hieroor op bladsy 4. Die Universiteit het onlangs tien van sy gemeenskapsinteraksieprojekte gekies wat finansiering sal ontvang vir programme wat in van die behoeftes van 'n aantal gemeenskappe sal probeer voorsien (bladsy 5).

Kyk soos gewoonlik op bladsy 6 wat is te koop en te kry, terwyl jy op bladsy 7 oor die interessante Dylan Lewis-uitstalling kan lees. Op dieselfde bladsy kan jy meer te wete kom oor die waarnemende voorsitter van die Departement Musiek, prof Sandra Klopper, wat onlangs die US verlaat het.

Op bladsy 8 vier ons nóg 'n suksesverhaal, die totstandkoming van die Departement Joernalistiek. Dié Departement is vanjaar 30 jaar oud – voorwaar 'n mylpaal! Kyk ook sommer op dieselfde bladsy wie reeds die afgelope 25 jaar lojale diens aan die US lewer, en watter Maties ons naam as deel van die Suid-Afrikaanse span by die Paralimpiese Spele hooggehou het in Beijing.

Ek klink met trots en graagte 'n glasie op die mense wat hierdie instansie uitnemend maak!

Lynne

KAMPUSKLETS OPPIE ROOIPLEIN!

SU makes an important investment: 101 'blue chips'

Stellenbosch University boasts its very own 'blue chip' investment – traditionally known as dynamic with a potentially high return: its postdoctoral research fellows better known as postdocs.

Question: Where did the term 'blue chip' originate?
Answer: The term originated from poker, where the highest chip denomination is coloured blue. High-quality stocks have been called 'blue chips' for decades (http://beginnersinvest.about.com).

Question: Who are SU's 'blue chips'? Where do they come from?
Answer: Postdocs are one of the best-kept secrets of higher education institutions. In the last four years, SU has hosted almost 300 postdocs – its very own 'blue chips'. At any time, there are about 100 of these highly prized young researchers on campus.

Just over half of them are usually international. The majority of them come from other universities and countries, bringing their expertise with them to pursue further full-time research alongside or as part of a research team at Stellenbosch.

Question: How does SU benefit from hosting postdocs?
Answer: Having recently obtained their PhDs (usually within the last five years), postdocs are ideally positioned to continue their research careers in a fresh environment, which they generally do with enthusiasm and passion. At least one postdoc arrives or leaves every month of the year and this very mobility leads to the formation of worldwide networks from which SU can benefit. Often bringing with them new techniques and specialised knowledge, they participate in the international cross-pollination of scientific research at departments and centres and offer a 'high return' on investment in the form of inspiration to and the mentoring of postgraduate students, additional research outputs and enhanced knowledge production.

Question: How can postdocs be recognised?
Answer: Obliged to register as students for bursary purposes, postdocs – until this month – carried student cards, making them indistinguishable from other postgraduate students on campus. As they are not staff members either, there is often confusion about their status. On occasion, this has resulted in some of them feeling undervalued and even unwelcome here. However, they can now be easily identified by their New Postdoc Cards – the 'blue chip' cards, which distinguishes them as a distinct category of people on campus and accords them their rightful status as Academic Researchers. This step will help to put postdocs on the University map.

Question: Which departments have these 'blue chip' investments?
Answer: The portfolio of postdoc hosts at SU is quite skewed towards the natural sciences and engineering (almost 90%). However, other faculties are discovering the advantages of hosting postdocs and of adding these valuable researchers to their teams.

Responsibility for the administration of postdoctoral-research fellowships falls under the Division of Research Development, although the initiative to attract postdocs comes from individual academic departments, and the International Office also provides sterling logistical support. Funding for postdocs, however, remains an issue, as demand from institutions outstrips bursaries.

The role of postdocs in the science system both nationally and internationally is increasingly being recognised. Many postdocs go on to enjoy academic careers at institutions of higher education; others go into industry. Either way, their contribution is felt through ongoing research projects, collaboration, patents and teaching.

At the most recent meeting of the Stellenbosch Postdoc Society, the Rector urged the postdocs to "leave a scientific imprint on the continent". In years to come, we think that Stellenbosch's 'blue chips' will prove to have achieved just that.

For further queries, contact Ms Fran Ritchie at fmr@sun.ac.za or (021) 808 2909.

– Fran Ritchie,
Co-ordinator: Postdoctoral Research Fellowships & Research Capacity Building

Kampusnuus *wil graag 'n platform skep vir gesprekvoering op die kampus. Menings in artikels, briewe en* Kampusklets oppie Rooiplein *is dié van die betrokke indiwidu en nie noodwendig die standpunt van die* Kampusnuus-*redaksie of die Universiteit Stellenbosch nie.*

E-POS AAN KAMPUSNUUS@SUN.AC.ZA

BRIEWE

Wat het van personeelvereniging geword?

Die teenwoordigheid van aktiewe personeelverenigings (oftewel vakbonde) op kampus sorg vir 'n gesonde verhouding tussen werkgewer en werknemer. By die Universiteit is die afwesigheid hiervan 'n rede tot kommer.

Op die personeelportaal sien ek daar is net 'n Administratiewe Personeelvereniging (APV) gelys. Alhoewel die APV heel moontlik goeie werk agter die skerms doen, dink ek dit is tyd dat hulle meer sigbaar op kampus word. Dit sluit in gereelde kommunikasie en byeenkomste – iets wat ek in die paar jaar wat ek vir die Universiteit werk nog nie gesien het nie, alhoewel dit as 'n doelstelling in 'n konsepreglement gedateer 2004 aangedui word.

Bygesê is die bestaan van 'n 'administratiewe' personeelvereniging nie wenslik nie aangesien daar reeds 'n persepsie op kampus is dat diegene wat nie akademici is nie, bloot 'hulppersoneel' is – 'n wanpersepsie wat met wortel en tak uitgeroei moet word. Dit is nou tyd vir 'n verteenwoordigende personeelvereniging met blaf én byt.

– Te min blaf en byt

Me Lazelle Bonthuys antwoord:

Dis jammer dat die skrywer van die brief nie die moed het om hierdie bekommernisse onder sy of haar eie naam uit te spreek nie, of dat hy of sy nie die vrymoedigheid geneem het om dit direk met my op te neem nie. 'n Regstreekse gesprek het altyd veel meer waarde as die uitspreek van kritiek van die kantlyn af (onder 'n skuilnaam) en die voer van argumente in die media. Ek wil daarom my antwoord kort hou, maar nooi die skrywer om met my in verbinding te tree vir 'n gesprek.

Ek wys die skrywer graag daarop dat die bestuur van personeelverenigings op die US-kampus nie deel van enige iemand se taakbeskrywing is nie, maar dat dit iets is wat die betrokkenes vrywillig en uit eie oortuiging doen. Daarom word dit veel meer waardeer as sulke persone erken en ondersteun word – veral as hulle instrumenteel was daarin om 'n vergoedingsaanpassing van 12% vir 2009 te beding!

Die skrywer is duidelik onkundig oor die werk wat agter die skerms gedoen word. Weer eens: kom gesels met my. Ek staan u graag te woord. En indien u bereid is om u entoesiasme tot beskikking van die vereniging te stel, hoor ons veral graag van u.

– Lazelle Bonthuys
Voorsitter: APV

Toeganglikheid belangrik vir mense met gestremhede

Kommerwekkend (*Kampusnuus*, 26 September 2008) roer belangrike punte aan in "'n Week hier en daar is net te min".

Bewusmakingsveldtogte is júis daar om hierdie soort gesprekke te ontlok. Natuurlik moet die gesprekke ook tot optrede lei – anders help praatjies en bewusmakingsaktiwiteite nie veel nie.

Ek stem saam met Kommerwekkend dat die omgewing by persone met gestremdhede moet aanpas, en nie andersom nie. Dit is hoog tyd dat ons aan universele toegangsontwerp (*universal access design*) begin dink, waar ons ons omgewing só beplan en verbeter dat dit maklike toegang aan alle persone met gestremdhede gee. Hier praat ek veral van fisieke en sensoriese gestremdhede wat mense se loop-, sien- en hoorvermoë aansienlik inperk.

Deur nie op 'n parkeerplek te stop wat vir gestremde persone bedoel is nie, maak jy die lewe net soveel makliker vir iemand met 'n fisieke of ander beweeglikheidsgestremdheid. Hysers in en opritte buite geboue, met duidelike tekenborde daarmee saam, kan die vele uitdagings wat gestremde persone die hoof moet bied, help verminder.

Ons personeel, studente en kampusbesoekers met gestremdhede is almal belangrike ambassadeurs van die Universiteit. Hoe ons hulle hanteer, sê baie meer as papierriglyne.

Ek glo waar 'n wil is, is 'n weg. Daar is enkeles met 'n ysere wil om 'n positiewe bydrae te maak. Ek is oortuig dat hierdie enkeles tot 'n massa kan aangroei sodat ons baie meer aandag sal kan skenk aan hoe ons ons kampus nog vriendeliker en toegankliker vir ons studente, personeel en besoekers kan maak.

Dit begin alles met die wil, gesindheid en passie om verandering teweeg te bring.

– Me Marcia Lyner-Cleophas
Hoof: Kantoor vir Studente met Spesiale Leerbehoeftes (Gestremdhede)

Briewe kan gerig word aan die Redakteur: *Kampusnuus*, per e-pos aan kampusnuus@sun.ac.za, of met die binnepos aan Kamer B1223, Admin B-gebou, of per faks aan (021) 808-3800. Hoewel briewe op versoek anoniem of met skuilname geplaas kan word, moet skrywers se name en kontakbesonderhede asseblief by die brief ingesluit word. Briewe moet duidelik KAMPUSNUUS BRIEWEBLAD gemerk word. Die beste brief wen 'n prys. Omdat ons net een brief in September ontvang het, sal die prys vir die beste brief nie hierdie maand aan enigeen toegeken word nie. Die wenner sal uit die briewe vir September én Oktober gekies word en in die November *Kampusnuus* aangekondig word.

Waternavorser gaan US-natuurwetenskaplikes lei

Prof Eugene Cloete, 'n akademiese leier van formaat, wat ook deeglik sy stempel op navorsingsgebied afdruk, sal met ingang van 2009 die leisels as Dekaan van die Fakulteit Natuurwetenskappe oorneem.

Prof Eugene Cloete

Hy is tans hoof van die Departement Mikrobiologie en Plantpatologie, en voorsitter van die Skool vir Biologiese Wetenskappe, albei aan die Universiteit Pretoria (UP). Daarby is hy direkteur van sowel die UP se gerekende Waterinstituut as die Edward de Bono Instituut vir Kreatiwiteit.

Dié mikrobioloog word as een van Suid-Afrika se voorste waternavorsers bestempel. Sy spesialisgebiede is watergehalte, waterhulpbronbestuur, nanotegnologie in watertoepassings, openbare gesondheid, voedselmikrobiologie en die suiwering van afvalwater en afvalstowwe uit die omgewing.

Met sy aanstelling vul hy die leemte wat in 2007 gelaat is nadat die vorige Dekaan, prof Albert van Jaarsveld, as Visepresident van die Nasionale Navorsingstigting (NNS) aangestel is. Prof Doug Rawlings, 'n mikrobioloog soos prof Cloete, het sedertdien waardevolle werk as tussentydse Dekaan gedoen.

Die Rektor, prof Russel Botman, het prof Cloete se aanstelling as 'n aanwins vir die Universiteit Stellenbosch (US) beskryf. Hy sê prof Cloete se uitstekende akademiese en navorsingsgeskiedenis bied 'n goeie grondslag waarop die suksesse van die Fakulteit Natuurwetenskappe, veral op navorsingsterrein, verder uitgebou kan word.

Prof Cloete ag die Natuurwetenskappe as wesenlik belangrik vir ekonomiese groei, werkskepping, die uitwissing van armoede, en die algehele verbetering van die lewensgehalte van die burgers van Suid-Afrika en die res van die vasteland.

"Ons lewe in 'n tegnologiegedrewe wêreld wat op die basiese wetenskappe en hoëvlakkundigheid berus. Die tekort aan menslike kapitaal in dié verband is egter 'n groot uitdaging vir die land se sekondêre en tersiêre instellings."

Hy ag Natuurwetenskappe as wesenlik belangrik vir ekonomiese groei, werkskepping, die uitwissing van armoede, en die algehele verbetering van die lewensgehalte van die burgers van Suid-Afrika en die res van die vasteland.

Prof Cloete sê hy sien uit na die nuwe uitdaging. "Die hoogs gekwalifiseerde personeelkorps, wat verskeie internasionale leiers op hulle gebied van kundigheid insluit, asook die hoë standaard van die navorsingsuitsette, maak die US se Fakulteit Natuurwetenskappe een van die voorste fakulteite in die land," glo hy.

Prof Cloete word deur die NNS as 'n B1-wetenskaplike gereken, wat aansienlike internasionale erkenning onder sy navorsingsgenote geniet. Hierdie produktiewe en kreatiewe navorser het reeds sowat 120 wetenskaplike artikels die lig laat sien, en is daarby ook die skrywer of redakteur van vier boeke, met onder meer omgewingsmikrobiologie en biotegnologie, watersuiwering, en die politiek verbonde aan waterhulpbronbestuur as temas. Hy dien ook in die redaksionele rade van ses internasionale vaktydskrifte.

Prof Cloete is die houer van nege patente, waarvan vier internasionaal geregistreer is. Een van hierdie patente – die gebruik van Biofilm-monitering as 'n tegnologie waarby klein tot mediumgrootte maatskappye kan baat vind – het in 2005 aan hom 'n prys vir uitnemendheid van die program vir tegnologie en menslike hulpbronne vir nywerheid (THRIP) besorg.

Hy het vanjaar 'n persoonlike prys van SAIWA, die Suider-Afrikaanse Nywerheidswaterafdeling van die Waterinstituut van Suid-Afrika (WISA), ontvang – 'n eer wat gewoonlik net maatskappye te beurt val. Hy is boonop 'n voormalige ontvanger van die Havengaprys vir Biologie van die Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns, 'n Kanseliersprys vir uitnemende akademiese prestasie van die UP, en 'n silwer medalje van die Suid-Afrikaanse Vereniging vir Mikrobiologie. Prof Cloete was ook reeds vier keer 'n finalis in verskeie kategorieë van die Nasionale Wetenskap- en Tegnologieforum- (NSTF-)toekenningsgeleentheid.

Naas sy akademiese en navorsingsverpligtinge, beklee prof Cloete ook verskeie nasionale en internasionale professionele leiersposisies. Hy het pas as Visepresident van die Internasionale Watervereniging (IWA) uitgetree, en dien tans as die presidensiële raadgewer van die IWA. Hy dien ook as voorsitter van ASSAF, die wetenskapakademie van Suid-Afrika, se komitee oor armoede en tegnologie, en is lid van Coca-Cola se internasionale kennerspaneel oor watergehalte.

Benewens sy lidmaatskap van verskeie nasionale en internasionale komitees, is hy ook 'n genoot van die Amerikaanse mikrobiologie-akademie, en 'n senior genoot van WISA.

Prof Cloete se verbintenis met die UP strek vanaf 1984 toe hy daar 'n doktorsgraad in Mikrobiologie behaal het. Hy het ook 'n MSc-graad in Plantkunde aan die Universiteit van die Vrystaat verwerf. In 1986 word hy in sy eerste akademiese pos as senior lektor aan die UP aangestel. Tot dusver het 37 MSc- en 20 PhD-studente hulle studie onder sy mentorskap voltooi.

Prof Cloete en sy vrou, Heloise, het twee dogters, Marguerite en Noelle.

– Engela Duvenage

Passion for agriculture drives new Dean of AgriSciences

As a young boy travelling by train between Johannesburg and Cape Town to attend boarding-school each year, Dr Mohammad Karaan, new Dean of the AgriSciences Faculty, fell in love with the endless sight of farms, open land and vegetation that he saw passing through the train window. This, together with the many memories of stories from his grandparents about their lives as farmers in East Griqualand, he says, further spurred on his love of the land.

Dr Mohammad Karaan

Dr Karaan, who attained all his degrees at Stellenbosch, is an agricultural economist who has been lecturing at the Agricultural Economics Department for the past 11 years. Among his fields of specialisation, Dr Karaan includes agribusiness management, rural development, urban agriculture, agricultural trade and marketing, and economic empowerment and transformation.

Dr Karaan first enrolled at Stellenbosch University (SU) in 1987. However, the University that he entered then was a very different institution to the one that he works at now. Black students faced a number of social and academic disadvantages.

It is this experience, says Dr Karaan, that now motivates him to strive for greater social integration among students from various races and backgrounds and sensitising staff to manage and understand cultural differences and the impact of institutional culture on student performance.

"Stellenbosch today is still a cultural shock. The majority of black children in this country who come to this University come from inferior educational backgrounds and face what we faced back then," Dr Karaan says.

The agricultural sector faces important challenges related to sustainability, transformation and food security.

– Dr Mohammad Karaan

After completing his studies at SU, Dr Karaan first worked as a research assistant at the Faculty that he now heads and then worked as an economist and policy analyst for the Development Bank of Southern Africa from 1992 to 1993 and, from 1993 to 1996, headed research at the Rural Foundation.

His passion for agriculture has led Dr Karaan to develop close relationships with people who have succeeded in this field. Among his greatest mentors he lists teachers, such as his Grade 6 and 7 teachers, and academics and experts, such as Prof Eckard Kassier, former Chair of the Agricultural Economics Department, Prof Nick Vink, current Chair of the same Department, and Prof Ralph Christy, the first African-American President of the American Association of Agricultural Economists.

"Prof Christie has become a mentor of mine over the last eight years. I went to the States to meet with him and we became good friends and colleagues. And, one day, he said to me, 'Why don't we go and do some good in the world?'" says Dr Karaan.

This discussion led to the formation of the Making Markets Matter, a project that is run in collaboration with Cornell University in the United States and that trains people working in emerging agribusinesses in Africa. Dr Karaan is the local coordinator of this project, which focuses on business and marketing strategies within agribusiness. Once a year, emerging African entrepreneurs are brought to SU for executive training and are also provided with aftercare services. The programme has grown considerably over the last 8 years. This year, 60 people participated. Dr Karaan is also very active in agribusiness circles and serves on the boards of several companies. He is frequently called on to advise government and various industry bodies and companies. As a recognised agricultural economist, he has delivered more than twenty lectures a year to various audiences around the country.

Dr Karaan believes that the agricultural sector faces important challenges related to sustainability, transformation and food security. SU is uniquely positioned to respond to these challenges and in the process craft its future, he says.

Dr Karaan is married to Basheerah, a teacher, whom he also credits with running their household and taking care of their four children while he takes on everything under the sun and more. "I'm also a farmer – I have a little farm in Caledon – so I'm a bit of a weekend farmer. My family sees very little of me because I travel a lot but it makes the time we *are* together a lot more precious," he says.

Akademiese Jaardag 'n toonvenster vir navorsingsgroei by Gesondheidswetenskappe

Drie navorsers van Geneeskundige Fisiologie was onder die pryswenners van die 52ste Akademiese Jaardag wat in Augustus in die Fakulteit aangebied is. Hulle is dr John Lopes (tweede van links) wat die Francie van Zijl-medalje vir die beste referaat, asook die JJW van Zyl-wisseltrofee vir 'n uitstaande referaat gelewer deur 'n jong navorser, gewen het. Langs hom staan dr Stefan du Plessis, ook van Fisiologie, wat die JA Beyers-wisseltrofee vir die beste plakkaat gewen het, terwyl dr Don Hayward van Fisiologie (tweede van regs), die JN de Klerk-wisseltrofee vir die uitstaande plakkaat ontvang het. Dr Wilhelm Groenewald (vierde van regs) het die AJ Brink-wisseltrofee vir die uitstaande referaat gewen, terwyl dr Marije van Schalkwyk (derde van regs), saam met Marina le Grange, die HP Wassermann-wisseltrofee vir die beste wetenskaplike uitstalling gewen het. Ook op die foto is proff Arnold van Zyl, Viserektor: Navorsing (heel links), en Wynand van der Merwe, Dekaan van die FGW (heel regs)

Die Akademiese Jaardag van die Universiteit Stellenbosch (US) se Fakulteit Gesondheidswetenskappe (FGW) het weer eens die gesonde groei in navorsingsuitsette, wat oor die afgelope drie jaar in die Fakulteit gehandhaaf is, bevestig. Navorsers het 212 mondelinge en plakkaatvoordragte tydens tien parallelle sessies gelewer, 'n simposium oor infeksiesiektes aangebied, en 'n gesamentlike sessie gehou waartydens vier deskundiges uit die Fakulteit spiespuntvoordragte gelewer het.

Die Dekaan, prof Wynand van der Merwe, skryf in sy voorwoord by die Jaardagprogram- en opsommings dat die FGW oor die afgelope drie jaar 'n gemiddelde groei van sewe persent in navorsingsuitsette gehandhaaf het. Terselfdertyd het die Fakulteit verlede jaar 140 kontrakte vir eksterne navorsingsbefondsing ten bedrae van R103 860 000 onderteken. "Dit bring mee dat navorsers toenemend deelneem aan en die leiding neem met internasionale navorsingsprogramme, en gesogte vennote by vooraanstaande tersiêre instellings word."

Hy wys daarop dat hierdie opbloei plaasgevind het te midde van toenemende druk op personeel wat navorsingsuitsette betref, sowel as skerp stygings in kliniese diensleweringsverwagtinge.

Die Akademiese Jaardag is een van die oudste tradisies in die Fakulteit en is vir die eerste keer in 1956 – die stigtingsjaar van die Fakulteit – aangebied. Dit was aanvanklik 'n dag lange geleentheid waar slegs tien tot vyftien referate gelewer is.

Hoewel heelwat van die navorsingsprojekte wat voorgedra is in samewerking met internasionale vennote gedoen word, weerspieël die meeste daarvan 'n verbintenis tot die gesondheidsprobleme van Suid-Afrika en die Afrika-vasteland se mense, onder meer op fokusgebiede soos MIV/vigs, tuberkulose, kardiovaskulêre siektes, geestesgesondheid, reproduktiewe gesondheid en genetiese toestande.

Spiespuntvoordragte, wat gewoonlik 'n aanduiding van interdissiplinêre navorsingsgroeipunte is, het vanjaar gefokus op die gereelde en volgehoue gebruik van antiretrovirale (ARV) middels deur pasiënte in Afrikalande; nuwe tegnologiese ontwikkelings op die gebied van mammachirurgie; die voorkoms van beensiektes in diabete; en 'n studie oor die evolusie van virulensie in die *Mycobacterium*-genus ten einde molekulêre mikrobakteriële diagnostiek te verbeter.

Mr John Abels, also an ex-pupil of the old school in Banhoekweg, shares a moment with the Rector, Prof Russel Botman (Hennie Rudman, SSFD)

'Lost' history of Lückhoff and Die Vlakte now permanently on display

If you visit the old Lückhoff School building in Banhoek Street today, you will find the walls adorned with photographs depicting the lives of those who lived in the area that was known as Die Vlakte. The area stretched across Victoria, Bird, Banhoek and Joubert streets. The photographic exhibition is a permanent installation at this historical building, which operated for the most part as a high school for coloured students until it was vacated in 1969 due to the Group Areas Act.

This year, the University celebrated Heritage Day with the opening of what effectively will be a museum housing the rich history of the old Lückhoff School and Die Vlakte. According to the Rector, Prof Russel Botman, the event was a means to reintroduce the history of the people of Die Vlakte into national memory.

"Through forced removals, they [the people of Die Vlakte] were shifted in different directions and away from each other to the outskirts of society – to places like Ida's valley, Cloetesville and elsewhere – where they had to continue their lives. Through apartheid, they became typical outsiders," explained Prof Botman.

The theme for the evening was "Let me tell you about Lückhoff" and, true to word, the audience was treated to a number of stories about the school and the community by both ex-pupils and residents.

Ex-pupil Mr Jacques Cornelissen told of how he and a friend cycled eight kilometres to and fro to attend the school and how his first day at school involved picking up papers on the school grounds. Mr Cornelissen would later become the principal of the new Lückhoff School in Ida's Valley.

Mr Justin Newman, today principal of Stellenzicht Secondary School in Jamestown and ex-pupil of the old Lückhoff, shared stories about the great sportswomen and men who were shaped at the school and became prominent athletes.

Two childhood friends from the class of 1937, Mrs Chrissie Karstens (née Luiters) and Mrs Cecilia Glenatendolf (née Van Rooi) talked about the years that Lückhoff School operated out of various homes and buildings across town before a fixed address was obtained in Banhoek Street in 1939. Both were students at the school when the boys' and girls' playground was still separated.

Dr Fred Backman, who became Principal of Lückhoff School in 1968, relayed his experiences. Some of the changes that Dr Backman made during his tenure included allowing boys and girls to mix freely and drawing up a well-balanced timetable. "The parents began to show interest in the school and enrolment soon reached 1 000-plus learners," he said.

Lückhoff was the first Afrikaans secondary school for coloured people in the Boland and surrounding rural areas, with learners attending from as far afield as Namibia. The staff was mixed thanks to the pool of white female teachers sourced from women whose husbands taught or studied at Stellenbosch University. "A principal could not have wished for a better staff. Though mixed, they acted as one with no friction. They were so dedicated, loyal and hard-working that it was a privilege to be associated with them," said Dr Backman.

Mr Jerome Slamat, Senior Director: Community Interaction, said that this was the third consecutive year that Heritage Day celebrations at SU were dedicated to Lückhoff School and the community of Die Vlakte. "In 2006, the book *In ons bloed* was published in which the community of Die Vlakte share their stories and memories. The year thereafter, in 2007, the Lückhoff School building was re-dedicated to the broader community of Stellenbosch and this year sees the permanent exhibition that documents the history and heritage of Lückhoff for future generations."

Ms Getrude Cornelissen, an ex-pupil of the old Lückhoff School, points to a photo of her husband, who was also a pupil at the historic school (Hennie Rudman, SSFD)

Sielkunde groet geliefde prof Hennie

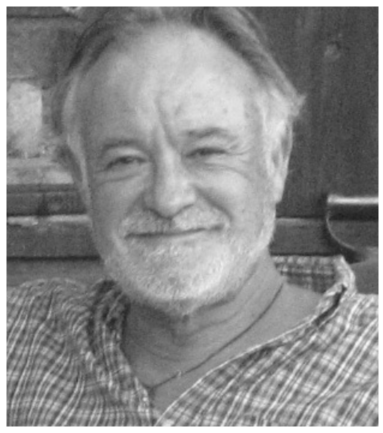

Prof Hennie de Vos (foto) van die Departement Sielkunde is onlangs skielik, vermoedelik aan 'n hartaanval, oorlede, maar sal duidelik nog lank in die herinneringe van diegene met wie hy paaie gekruis het, voortleef. Huldeblyke van studente en kollegas het ná dié hartseer tyding begin instroom. Een van die boodskappe van 'n student wat nie eens by prof De Vos klas gehad het nie, spreek boekdele vir sy besondere karakter en sy belangstelling in en besorgdheid oor alle mense.

Dit lui: "Na regte moes enige verhouding tussen die twee van ons tot die gewone groet in die gang beperk gewees het; hy het egter 'n opregte belangstelling in my getoon en my gereeld oor verskeie onderwerpe raad gegee. Ek gaan hom baie mis."

Prof De Vos word allerweë as 'n man beskryf wat vir ander omgegee het, wat nie bang was om emosie te toon nie, en wat ander se swaarkry help dra het. Volgens prof Leslie Swartz, Voorsitter van die Departement Sielkunde, was hy iemand "wat verantwoordelikheid geneem het, nooit gejok het nie, en 100% bereid was om wéér te dink, om nuwe dinge te begin".

Prof Swartz vertel dat hy twee dae voor prof De Vos oorlede is, 'n colloquium oor aktivisme onder die swart Amerikaanse jeug saam met hom bygewoon het. By dié geleentheid het prof Swartz besef dat 'n aktivis nie net 'n persoon met 'n gebalde vuis is nie. "Hennie se soort aktivisme was nie net om altyd te sê presies wat hy bedoel nie (en min van ons kry dit reg), maar ook om te midde van al die veranderinge om ons brûe tussen mense te bou én dit self oor te steek," vertel hy.

Volgens prof Swartz het prof De Vos 'n groot bydrae tot die diverser profiel van die Departement gelewer. "Hy was nie bang om te sê wie hy was en waarvandaan hy gekom het nie, maar hy was ook grootmoedig genoeg om sy land, sy tuiste, met ander te deel. Hy het begryp dat as ons ons tuiste in openhartigheid deel, ons niks verloor nie – ons kry inteendeel baie terug."

Me Marieanna le Roux, 'n vriend en kollega, het prof De Vos reeds in haar studentedae in 1989 leer ken. "Hennie het altyd vir ander opgekom. As hy gedink het iemand word onregverdig behandel, sou hy dadelik die ander persoon aanpraat, ongeag wie dit was. Vir hom was regverdigheid van die grootste belang," verduidelik sy.

Nog 'n kollega en voormalige student van prof De Vos, mnr Desmond Painter, vertel dat prof De Vos die akademie, en die Sielkunde in besonder, vir hom 'n "lewendige ruimte gemaak het waarin lewensnoodsaaklike vrae gevra word".

"Hennie was 'n hartstogtelike voorstander van 'n humanistiese Sielkunde, en die positivisme en enige ander perspektief wat die mens tot 'n blote meganisme reduseer, het lelik deurgeloop in sy lesings. Ten spyte van sy humor en gemaklike styl in lesings, was 'n mens altyd bewus van sy opregte, regverdige woede oor praktyke of stelsels wat mense op 'n manier afbreek of verneder, hetsy in die Sielkunde, die kerk of dooppraktyke op kampus," sê mnr Painter.

Sy innige liefde vir sy gesin was duidelik wanneer hy oor sy vrou, Alet, sy dogters, Mia en Anjulie, en sy seun, Hendrik, gepraat het. "Sy familie was 'n kleinood wat hy met amperse jaloerse energie en toewyding gekoester en bewaak het," vertel prof De Vos se predikant, ds Carel Anthonissen. "Ek dink ek kan sonder vrees vir teëspraak sê dat Hennie se toewyding aan en genot in sy gesin, vriende, huis en werk sy lewe oorheers het. Hierin was hy werklik homself."

Links: Sôe kan gemaklik in die kratte staan of lê en langs die sog se krat (regs) is daar meer as genoeg ruimte vir haar kleintjies.

Spekvet varkies op Mariendahl danksy jongste tegnologie

Danksy moderne tegnologie het die varkafdeling op die Mariendahl-proefplaas hulle speensyfer vanjaar met sowat 30% verbeter, en die gemiddelde speengewig op die ouderdom van 28 dae van 7 kg na 8,5 kg per varkie opgestoot.

Volgens plaasbestuurder mnr John Morris, is dit alles te danke aan die nuwe kraamhuis wat in Mei vanjaar ingerig is. "Ons nuwe fasiliteite is 'n samevoeging van die beste tegnologie van oor die hele wêreld. Ons geriewe was ouer as 20 jaar, en ons produksiestelsels baie verouderd, maar nou is ons aan die voorpunt van tegnologie."

Mnr Ivan Stevens, wat aan die hoof van al die Fakulteit AgriWetenskappe se proefplase staan, sê die vorige kraamhokke was nie meer geskik vir navorsing nie, onder meer omdat die vrektesyfer onder die varkies voor én ná speentyd te hoog was. Die opknapping het R900 000 gekos. Nou is die varkafdeling nie net geskik vir die opleiding van studente van die Universiteit Stellenbosch (US), Elsenburg én Boland Kollege nie, maar ook vir navorsing.

Wat die kraamhuis betref, is die grootste verbeterings die nuwe kraamkratte, hortjiesvloere en outomatiese voerstelsel. Die kratte is spesiaal ontwerp sodat die sog gemaklik daarin kan lê met haar kop onder die voerbak. Die sôe leer ook gou om stadig te sak wanneer hulle wil gaan lê, wat baie veiliger is vir die varkies. Die vloere is op strategiese punte growwer gemaak sodat die varke beter vastrapplek het. Daar is boonop genoeg ruimte om elke sog sodat haar kleintjies om haar kan beweeg en lê sonder enige gevaar dat sy hulle kan dooddruk.

Waar die vorige kraamsaal se vloere van sement was, het die nuwe fasiliteit 'n hortjiesvloer – 'n meer higiëniese keuse aangesien vullis deurgetrap word. Onder die hokke is putte wat elke vyf weke skoongemaak word. Mnr Morris verduidelik dat die nuwe stelsel baie meer omgewingsvriendelik is aangesien hulle nie meer massas water gebruik om die hokke skoon te maak nie.

Die produksiestelsel is boonop verander om soos 'n groot eenheid te funksioneer, al is daar net 100 sôe. Met die nuwe outomatiese voerstelsel word die sôe vier keer per dag, pleks van twee keer soos vantevore, gevoer. Omdat die varke kleiner hoeveelhede per keer, dog meer dikwels gevoer word, is hulle gretiger om te eet, neem hulle meer voer in, en verhoog dit hulle melkproduksie. "Dít is waarom ons nou 'n hoër speenmassa kry," verduidelik mnr Morris.

"Ons het voorheen gesukkel om met elke werpsel nege varkies per sog gespeen te kry, maar nou kry ons tot 12. Daar heers 'n algemene rustigheid in die kraamsaal, die sôe eet beter, en daarom kan hulle meer melk gee. Die kleintjies is nou spekvet en gelukkig," sê hy.

Ná 28 dae word die speenvarkies na die speenhokke verskuif, waar hulle vyf weke lank bly. Met die opknapping is die speenhokke ook verbeter. Die vloere is van dieselfde hortjiesmateriaal as die kraamsaal, en word op dieselfde manier skoongemaak. Die temperatuur sowel as die voerproses word nou outomaties beheer.

"Ons weet dat die diere waarmee ons werk uiteindelik vir die slagpale bedoel is, maar ons probeer nogtans om die lewe vir hulle so aangenaam moontlik te maak terwyl hulle hier by ons is," verduidelik mnr Morris.

– Karin Theron

Dr Jon Dellandrea (third from the left) met with various role players at the institution including (from the left) Prof Magda Fourie, Vice-Rector: Teaching; the Rector Prof Russel Botman; Ms Adrienne Hall, Manager: International Development (UK) at the Stellenbosch Foundation; and Prof Arnold van Zyl, Vice-Rector: Research *(Hennie Rudman, SSFD)*

Expert advises SU on development plans

When it comes to running a successful development campaign, Dr Jon Dellandrea is the man for the job. Before joining Oxford University, he served as Vice-President and Chief Advancement Officer of the University of Toronto, spearheading a campaign that raised more than 1.1 billion Canadian dollars for that institution. Recently, the Management Team and various role-players at Stellenbosch University (SU) had the privilege of tapping into the expertise of a man with one of the most distinguished international records in university advancement.

Dr Dellandrea, who served as Pro-Vice-Chancellor: Development and External Affairs at Oxford University from 2005 to 2008, recently visited SU at the invitation of the Rector, Prof Russel Botman. The Rector had met Dr Dellandrea during a visit to the United Kingdom in February 2008.

Dr Dellandrea's visit is part of the ongoing programme by the University leadership to build international connections and, in this instance, to call on the experience of an internationally recognised professional in the field. "We need to deepen our understanding and experience of the role external relations and development can play in securing the future we seek for Stellenbosch," says Prof Botman.

The Overarching Strategic Plan (OSP) is aimed at securing the continuing development of SU in the 21st century.

The issues discussed during Dr Dellandrea's visit included:

- the realities and challenges of implementing an OSP;
- the configuration of support structures and resources, particularly the University's start-up capacity;
- the role of the Vice-Chancellor, academics and the University community in a campaign;
- the responsibility of leadership;
- and critical success factors.

In his respective roles in steering development campaigns at the Universities of Toronto and Oxford, Dr Dellandrea achieved unparalleled results. When he left the University of Toronto for Oxford, he had not only managed to generate $1.1 billion over a period of six years but also increased the number of endowed professional chairs from 15 to 236. Endowments for student support had also increased significantly.

To achieve this kind of success, Dr Dellandrea says you need good committed leadership, a supporting academic complement and an excellent communications plan. Successful communications require consultation with "respected persons from the academic community and finding out what rings true to the academic ear".

According to Dr Dellandrea wide research on audiences – both external and internal – has been crucial to the Oxford campaign, which aims to raise £1.25 billion – the biggest ever by a European university.

Dr Dellandrea says that during his interaction with role-players at SU regarding the University's own planned fundraising campaign to realise the Rector's OSP, he got the "sense that there is a very coherent planning process going on, that the Rector is taking an active leadership role at the institution and that Council is 100% behind this".

"My perspective on Stellenbosch is that the building blocks for a successful campaign are being put solidly in place. The University has its act together and the academic leadership is behind the vision for Stellenbosch and the idea is clearly embedded that this university will play a role, not only in Africa and South Africa, but also in the rest of the world," says Dr Dellandrea.

According to Ms Annamia van den Heever, Director of the Stellenbosch Foundation, it is important for the University to build on the relationships that it shares with external role-players, especially alumni.

Excellence in community interaction rewarded

The University's Community Interaction Committee of Senate [CIC(S)] has selected 10 community interaction projects as flagship projects, some of which will be funded through central university funds.

"We want to acknowledge the institutional importance of these CI initiatives, reward excellence and promote the sustainability and stability of these initiatives," said Prof Julian Smith, Vice-Rector: Community Interaction and Personnel. "We are impressed with the quality of these projects and hope that others aspire to be awarded this status."

According to Mr Jerome Slamat, Senior Director: Community Interaction, the initiatives were selected based on a set of criteria of the CIC(S). These criteria include innovation; exceptional results; impact, monitoring and evaluation measures; reporting and quality assurance measures; focus on Vision 2012, the SU Strategic Framework and the SU Community Interaction Policy; ethics; and the promotion of the University's image.

The following initiatives were awarded flagship status by the CIC(S):

Africa Centre for HIV/Aids Management
The community programme of the Africa Centre for HIV/AIDS Management is both local and regional, with specific focus on the Afrikaans-speaking coloured communities on farms and in the outlying areas of the Western Cape. It uses educational theatre as a model for its CI HIV/AIDS initiatives. Contact person: Prof Jan du Toit – jbdt@sun.ac.za

Legal Aid Clinic
A total of 32 final-year LLB students at the Law Faculty are being prepared for legal practice through the practical legal training course. Consultations and legal steps that are in the interests of clients are undertaken under the supervision of qualified staff. Contact person: Mr Kruger van der Walt – kvdwalt@sun.ac.za

Matie Community Service (MCS)
The MCS involves students wanting to deliver a service to their surrounding communities. Programmes are adapted to the particular needs of communities and to provincial and national priorities and are aligned with the priorities, expertise and resources within the MCS and the University. Contact person: Mrs Lydia Burger – llb@sun.ac.za

SciMathUS
SciMathUS was established to address the serious shortage of black professionals in mathematics, physical sciences, accounting and related fields. Matriculation learners are given the chance to rewrite the Senior Certificate examination of the Department of Education and thereby gain entry into degree programmes in natural sciences, applied natural sciences, and economic and management sciences. Contact person: Mrs Nokwanda Siyengo – noksiy@sun.ac.za

TB-free Kids
TB-free Kids is a multifaceted project seeking to make a difference in the lives of people affected by TB and HIV who form part of the Desmond Tutu TB Centre's existing research studies. Research results are used to change policy and thereby improve health care and quality of life. Contact person: Prof Nulda Beyers – nb@sun.ac.za

Technology Research Activity Centre (TRAC) South Africa
TRAC South Africa is a national, non-profit programme supporting science, mathematics and technology education in South African secondary schools. The programme is recognised by government as helping to address the skills shortage in South Africa. Contact person: Ms Debbey Cromhout – debbey@sun.ac.za

Trout Small-scale Farming Project
The Trout Small-scale Farming Project is aimed at farm workers, in particular women and children, to improve living standards, alleviate poverty and ensure the transfer of knowledge and skills and the upliftment of people in previously disadvantaged communities. Contact person: Mr Henk Stander – hbs@sun.ac.za

Ukwanda Centre for Rural Health
Ukwanda creates a rural platform for undergraduate training and facilitates research on rural health issues. It is a multidisciplinary project incorporating teaching, research and CI. Contact people: Ms Lindsay-Michelle Meyer and Mr Nathan Wilson: lindsaym@sun.ac.za & nathanw@sun.ac.za

Unit for Religion and Development Research (URDR)
The URDR's aim is to conduct research related to the development profile and needs of local communities, to formulate relevant theory on development, to provide a training facility and research space for postgraduate students, to provide a professional research and training service to communities and to communicate its research results through scientific and popular publications. Contact person: Dr Johannes Erasmus – egdn@sun.ac.za

Woordfees
The Woordfees receives wide appreciation and respect for the wide range and depth of its yearly programme of more than 100 presentations. Both the Woordfees and the WOW project have a big impact on both established and emerging artists, organisers, coordinators and student assistants. Contact person: Prof Dorothea van Zyl – dpvz@sun.ac.za

Navorsingskontrakte verseker volhoubaarheid

(van bl. 1)

projekleier van die Welgevallen Planteteeltlaboratorium. Op daardie stadium het hulle die punt bereik waar die korogteeltprogram nie meer finansieel volhoubaar was nie en moes daar 'n besluit gemaak word om die program of voort te sit met nuwe fondse of dit geheel en al te stop.

Destyds was daar ook groot belangstelling van graanboere sowel as Graan SA oor navorsing oor bio-etanol produksie in die Wes-Kaap verduidelik hy. Saam met prof Van Zyl, aan wie 'n SANERI Biobrandstofnavorsingleerstoel in 2006 toegeken is, sowel as prof Jens Kossman, Direkteur van die Instituut vir Plantbiotegnologie aan die US, het hy 'n aansoek ingedien by PlantBio om die hele waardeketting van kultivarontwikkeling tot grondstofnavorsing vir bio-etanol produksie te dek.

PlantBio, sê mnr Botes, het veral belanggestel in die korogteeltprogram en vandaar af het die kontrak ontwikkel. Die navorsing sal deur mnr Botes en sy span – me Aletta Eksteen, Laboratoriumbestuurder, me Corrie Oosthuizen, Administratiewe Beampte, mnr Charles Touti, mnr André Julius en me Elize Capser, al drie Tegniese Assistente, en mnr Henzel Saul, Tegniese Beampte verantwoordelik vir veldproewe – uitgerol word.

"Hierdie navorsing is net die beginpunt," sê mnr Botes. "Indien daar 'n bio-etanolbedryf in die Wes-Kaap sou ontstaan sal dit daartoe aanleiding kan gee dat die korogteeltprogram op die langtermyn selfonderhoudend kan word van via inkomste verdien uit vrygestelde kultivars. Voorwaar 'n aanloklike vooruitsig vir enige navorsingsomgewing," sê mnr Botes.

Ingenieurswese se prof Johan Lourens skielik oorlede

'n Geliefde kollega, prof Johan Lourens (foto), is op 9 Oktober skielik oorlede terwyl hy met navorsingsverlof in Holland was. Hy was 52 jaar oud. Prof Lourens was hoof van die Seinverwerkings-en-telekommunikasiegroep by die Departement Elektriese en Elektroniese Ingenieurswese van die Universiteit Stellenbosch (US).

"Jy sou ver moes gaan om iemand teë te kom wat soveel van seinverwerking geweet het soos Johan," sê sy kollega en vriend, dr Riaan Wolhuter. "Hy het onder andere baanbrekerswerk gedoen oor watermerkbeginsels vir oudio-inhoud. Sy mening was altyd gebalanseerd en objektief. Hy was 'n uitstekende klankbord, en was altyd ver vooruit met die verstaan van probleme."

Op 'n ligter trant sê dr Wolhuter: "Tydens teetye was daar in die teekamer onder ons kollegas 'n broeines van tegniese argumente met 'n verskeidenheid idees en teenstrydige sieninge. Ek het geleer dat 'n mens maar na Johan se siening kon luister, want syne was gewoonlik die korrekte een. 'n Lojaler vriend kon jy ook nie kry nie."

Nog 'n vriend en kollega, prof Johan du Preez, sê: "Hy was een van die veelsydigste en mees geïntegreerde ingenieurs wat ek die voorreg gehad het om te ken. Sy kennis was wyd en terselfdertyd diep – 'n rare kombinasie. Akademies kon 'n mens fassinerende insigte oor naastenby enige onderwerp by hom verwag. En as vriend kon 'n mens diep lewensinsig, versier met skerp kwinkslae, by hom kry – 'n groter-as-lewensgroot persoon wie se plek nooit heeltemal gevul sal kan word nie."

– Dr Gert-Jan van Rooyen

USBD en die SAPD span saam om gesteelde voertuig gou terug te vind

Danksy gestroomlynde kommunikasie deur die beheerkantoor van die Universiteit Stellenbosch Beskermingsdienste (USBD) en goeie samewerking tussen die USBD en die plaaslike beamptes van die Suid-Afrikaanse Polisiediens (SAPD), is 'n gesteelde voertuig onlangs binne enkele ure teruggevind.

"Omstreeks 21:30 op 4 September het 'n student van Huis Marais by die USBD-kantoor aangemeld dat sy blou Mercedes-Benz uit die parkeerterrein gesteel is. Hy het dit die namiddag daar parkeer en het etlike ure daarna ontdek dat sy motor weg is," sê me Priscilla Booysen, die USBD se mediaskakelbeampte.

Die USBD-beheerkameroperateur, me Amena Rittels, het later toe sy die student se saak opteken, besef dat hy per ongeluk 'n verkeerde voertuig-registrasienommer aan die SAPD-kantoor verstrek het. "Sy het dit nagegaan en die student herinner om die korrekte nommer aan die SAPD deur te gee wanneer hy sy verklaring by die polisiekantoor gaan indien. Danksy die Universiteit se parkeerregistrasieplakker op die voertuig se voorruit, het die SAPD die motor ongeveer drie uur later in Nyanga opgespoor," sê me Booysen.

In Augustus is 'n verdagte persoon ook op die Tygerbergkampus deur USBD-beampte mnr Niklaas Saal aangekeer. Die persoon het oor 'n heining toegang tot die kampus verkry, en was besig om met voertuie te peuter toe die toegangsbeheerbeampte, mnr Buzani Elvis Magida, die USBD-beheerkantoor in kennis gestel het. "Deur mnr Saal en sy kollegas se vinnige optrede, kon die verdagte aangekeer word en is skade aan die voertuie verhoed," verduidelik me Booysen.

Sy het ook 'n beroep op personeel en studente gedoen om te alle tye op hulle hoede te wees vir verdagte persone of groepe in hulle omgewing, byvoorbeeld persone wat doelloos en sonder 'n goeie rede in geboue, op parkeerterreine of by fietsbêreplekke ronddwaal. "Wees ook bedag op die besit van skerp voorwerpe waarmee slotte geknip en deure en voertuie oopgedwing kan word."

> *"Personeel en studente moet ten alle tye op hulle hoede wees vir verdagte persone of groepe in hulle omgewing".*
>
> – Me Priscilla Booysen

Me Booysen waarsku voorts dat studente en personeel nie verdagtes moet konfronteer nie. Bel eerder onmiddellik die USBD-kantoor met die nodige beskrywing van die verdagte(s) en die rigting waarin hulle beweeg sodat die USBD 'n wakende oog kan hou. "Hoe vinniger aanmelding plaasvind, hoe makliker is dit vir USBD-beamptes om verdagtes aan te keer," sê sy.

Vir die aanmelding van enige misdaadverwante voorval, bel die 24-uur-beheerkantoor by (021) 808 2330 (Stellenbosch-kampus) of (021) 938 9507 (Tygerbergkampus).

Lede van die Suid-Afrikaanse konsortium wat die VSA besoek het, is (voor van links) me Ayanda Saki, Informasietegnologiebestuurder van die Nasionale Navorsingstigting; me Maryke Hunter-Hüsselmann, Afdeling Navorsingsontwikkeling aan die US; en me Carole Willis, Projekkoördineerder van die Universiteit Witwatersrand. In die middel van links is mnr Dale Towert, Projekbestuurder van die Universiteit Johannesburg; me Dilla Wright, Projekbestuurder van die Tshwane Universiteit van Tegnologie; me Magda Liebenberg, InfoEd-projekbestuurder: Funksioneel van die US; en me Dalené Pieterse, Afdeling Navorsingsontwikkeling aan die US. Agter is mnr Gerhard Moolman, Projekbestuurder van die Nasionale Navorsingstigting

Op die regte pad met die InfoEd-stelsel

Die InfoEd-stelsel bied goeie ondersteuning aan gebruikers, en moedig deelname aan.

Dít was een van die belangrikste gevolgtrekkings van 'n groep lede van die Suid-Afrikaanse konsortium van universiteite en instansies ná 'n onlangse besoek aan die Verenigde State van Amerika (VSA). Die groep het in Julie die driedaagse InfoEd-gebruikersgroepvergadering in Napels, Florida, bygewoon.

InfoEd is een van die projekte onder die vaandel van die Universiteit Stellenbosch (US) se opwindende nuwe Indago-program met die oogmerk om 'n doeltreffende elektroniese diensteplatform vir die US se navorsers, bestuurders en ondersteuningspersoneel te bied. InfoEd is 'n sentrale bron van navorsingsinligting wat spesifiek vir navorsers ontwerp is en wat in die toekoms via die poortwebtuiste vir personeel toeganklik sal wees.

"Al die lede van die konsortium was ná afloop van ons besoek oortuig dat ons die regte keuse gemaak het met die aankoop van die InfoEd-stelsel, met inagneming van wat die stelsel bied sowel as die ondersteuning daarvan," sê me Dalené Pieterse, wat saam met me Maryke Hunter-Hüsselman, albei van die Afdeling Navorsingsontwikkeling aan die US, en me Magda Liebenberg, InfoEd-projekbestuurder: Funksioneel, die Universiteit verteenwoordig het.

In van die gesprekke wat met bestaande gebruikers van die InfoEd-stelsel gevoer is, is beklemtoon dat sekuriteit wel 'n prioriteit is. Volgens gebruikers van onder meer die Universiteit van Illinois en Temple-universiteit, is InfoEd 'n gesofistikeerde stelsel wat voldoende in die verskillende vlakke van sekuriteit voorsien, vertel me Pieterse.

"Ons weet ook nou dat die Suid-Afrikaanse konsortium se benadering tot die opstelling en beskikbaarstelling van InfoEd beslis pro-aktief is. Een voorbeeld is die wyse waarop ons sakeprosesse die opstelling van die stelsel rig, in plaas daarvan dat die stelsel aan die omgewing voorskryf. 'n Ander is ons besluit om 'n hulptoonbank te skep. Baie min van die ander universiteite het dit nog gedoen," sê me Liebenberg. Volgens haar het hulle ook opnuut by die vergadering besef hoe uiters belangrik doeltreffende kommunikasie asook opleiding van en ondersteuning aan gebruikers met die inwerkingstelling van 'n stelsel soos InfoEd is.

"Ons sal graag weer afgevaardigdes van die US na 'n soortgelyke volgende vergadering wil stuur aangesien dit 'n uitstekende geleentheid is om onder meer van die nuutste ontwikkelinge in die stelsel te leer en noodsaaklike bande met bestaande gebruikers wêreldwyd te smee," sê me Liebenberg.

Vir meer inligting oor InfoEd, stuur gerus 'n e-pos na indago@sun.ac.za

ADVERTENSIES/CLASSIFIEDS

TE KOOP / FOR SALE

For Sale : 3 bedroom house with bachelor flat in Bo-Dalsig, Stellenbosch. Close to schools. Contact 083 558 3248

For Sale: 3 bedroom town house in complex in De Tjiger. 5km from Tygerberg Hospital. Contact 084 608 4632

Te Koop: Egte Eikehout TV kas met plek vir TV, rak en laai: 98 cm breed, 1.32 cm lank, 52 cm diep @ R3 200. Skakel Sandra Tribelhorn by (021) 808 4203 of per e-pos by sandrab@sun.ac.za vir 'n foto van die kas

AFTREE VOORSIENING

Het u voldoende finansiële voorsiening:
- vir aftrede?
- by afsterwe?
- by ongeskiktheid?

Kontak ons vir onafhanklike finansiële advies (021) 948 6025

Carl Buchner
FINANCIAL SERVICES/FINANSIËLE DIENSTE
LICENCED FINANCIAL SERVICE PROVIDER
carl@finsolnet.com

Nick Ungerer
FINANCIAL SERVICES/FINANSIËLE DIENSTE
LICENCED FINANCIAL SERVICE PROVIDER
nick@finsolnet.com

Associate of / Assosiaat van finsolnet.com

TE HUUR / TO LET

Te Huur: Eenslaapkamerwoonstel (Ruim): Loft 43, De Wijnlanden. R2 700pm. onmiddelik beskikbaar. Selfhelp wassery, swembad en braaiarea, goeie sekuriteit, parkeerplek, ingeboude oond. Kontak Corné Marais by 082 592 6809 of cmarais@sun.ac.za

Te Huur: Strandhuis te Hartenbos (Karoodorp) tot 23 Desember 2008. Skakel 083 283 0776

Te Huur: 1 bedroom apartment and undercover parking bay in secure complex on University campus. The apartment has a fully fitted kitchen with cupboards, stove and fridge, lounge area with TV point, built in desk, linen and bedroom cupboards, washing machine and tumble dryer. Rental of R3900 pm. Available from December 2008. Contact Dr Kim Clark at kclarke@su.ac.za

VERBLYF /ACCOMMODATION

Accommodation in Somerset West: For parents plus student. New self-catering unit for two plus one person over 15 years. Two adults, R400 per day, plus R50 for additional family member. Please phone (021) 851 1475 or 083 754 2493 or e-mail butterflies@xsinet.co.za

Verblyf Stellenbosch: Selfsorgakkommodasie in Jonkershoekweg. Maksimum 3 persone, R100 p/p/per dag. Heerlik, gesellig en absoluut privaat. Ideaal vir besoekende ouers. Kom kyk gerus self of besoek www.121jonkershoekroad.co.za of kontak (021) 883 3104 of rdk@sun.ac.za

DIENSTE / SERVICES

Housesitting: Sien om na huis, tuin en troeteldiere. Enige tyd van die jaar. Stellenbosch, Somerset-Wes en Noordelike voorstede. Kontak Babsie by tel 083 429 9903

Kids party chairs & tables

- Color plastic tables and chairs for children birthday parties for hire.
- For children ages 1 to 7 years old.
- Bookings to be made 2 weeks before party. For bookings and quotations call Deidre on 073 286 6273

STELLENBOSCH UNIVERSITY SPORT PERFORMANCE INSTITUTE

Stellenbosch University Sport Performance Institute (SUSPI) massage services are suitable for the active sportsperson in need of recovery, or members of the general public simply looking for some common stress relief!

Rates are as follows: R100 for 30 mins, R140 for 45 mins, or R160 for 60 mins.

Inquiries and bookings:
tel: 021-808 4731 e-mail: sport@sun.ac.za
website: www.suspi.co.za

WHEEL 'N STEEL
BELLVILLE
RMI GEGRADEERDE WERKSWINKEL U WAARBORG VIR GEHALTE!
10% PERSONEELAFSLAG
REMME • UITLAATSTELSEL • KOPPELAAR • WIELSPORING • SUSPENSIEWERK
"Ball Joints, Steering Rack, Tie-rod ends" en "wheel bearings"
GROOTDIENS Ingesluit by kwotasie: Vonkproppe, olie, brandstof-, lug- en oliefilters, ghries, enjin skoonspuit, was buitekant en druktoets
OOP OP SATERDAE
ONGELOOFLIKE AANBIEDINGS
SKOKBREKERS *BESTE PRYSE in die kontrei!*
"CV SHAFTS" *BESTE WAARDE in die mark!*
RCS & KOOPHULP Skakel 021 949 2667
Strandstraat 55, Bellville www.wheelnsteel.co.za

FANTASTIC INVESTMENTS

RENTALS

BOSCHEN PARK STELLENBOSCH

Boschenpark

BACHELOR APARTMENT – R3 500
2-BEDROOM & 2-BATHROOM APARTMENT – R6 000

LUXURY UNITS WITH BALCONY
250m from campus
Secure basement parking & lofts; Electronic access control & intercom
Pre-paid electricity; 24/7 Broadband internet (modem free)

CALL US NOW !!
MARK BARNARDO 082 550 8771 mark@fantasticinvestments.co.za
LYNETTE BARNARDO 082 570 9127 lynette@fantasticinvestments.co.za
OFFICE (021) 557 1792 info@fantasticinvestments.co.za
WEBSITE www.fantasticinvestments.co.za

Finishes
• Overhead kitchen cupboards • DEFY 600 Slimline hob & extractor
• Granite counter top • Tiles throughout • Woodgrain finish cupboards

Kampusnuus verskyn, tensy ander gemeld, op die laaste Donderdag van elke maand. Die sperdatum vir advertensies is die voorafgaande Donderdag. Advertensies: Conita Henry, tel.: (021) 808-4633 of chenry@sun.ac.za
Kampusnuus appears on the last Thursday of every month unless stated otherwise. The deadline for advertisements is the preceding Thursday. Advertisements: Conita Henry, tel.: (021) 808-4633 or chenry@sun.ac.za

Music Department says farewell to an inspirational leader

"She was an inspirational leader and her tremendous contribution has touched us all." This was the sentiment expressed by the staff at the Music Department regarding the departure of its acting head, Prof Sandra Klopper. Prof Klopper is to take up the position of Dean of Humanities at the University of Pretoria.

Prof Klopper completed her undergraduate studies at the University of the Witwatersrand, where she obtained an honours in art history (cum laude) in 1978. She received an MA from the University of East Anglia, specialising in art and social reform. Prof Klopper then lectured in the history of art at the Arts Department of the University of the Witwatersrand from 1981 to 1988 while working on her PhD, which traced the socio-political histories of various traditionalist art forms from present-day northern KwaZulu-Natal.

Prof Klopper was appointed lecturer (specialising in African art) at the University of Cape Town in 1989, later being promoted to senior lecturer and then associate professor at that institution before accepting the appointment as Head of Fine Arts at Stellenbosch University in June 2001.

However, what makes Prof Klopper special is not only the impressive list of qualifications and the positions that she has held, nor the multitude of books and articles that she has written, but also her amazing ability to multitask. Following her appointment as Vice Dean: Arts (Drama, Fine Arts and Music) at Stellenbosch in January 2006, she accepted the additional appointment as Acting Head of the Department of Music in mid-2006.

Prof Klopper's character can best be described by the stories that were related through the various speeches made at her farewell function organised by the Music Department. She has a reputation for being stylish and is known for her integrity and fairness. On first impression, some experience her as tough and vigilant but, while it is true that she tolerates no nonsense, it does not take long to feel at ease in her company.

Prof Winfried Lüdemann, senior academic at the Music Department, paid tribute to the ease with which Prof Klopper assumed her position as Head of the Department despite being an art historian rather than a musician. "She seemed to have a natural aptitude for understanding the complexities of the department in a way that facilitated solutions to problems in a fast, effective and non-confrontational way," says Prof Lüdemann.

"Sandra conducted each and every task in her portfolio with a caring, yet firm, personal touch. Her insight, charisma, sense of humour, self-discipline, cool-headedness, impartiality and willingness to listen to each and every one of us were just a few of the things that made her so effective and well-loved as our leader."

Mr Nicky Fransman, Facilities Manager at the Music Department, also delivered a touching speech, in which he referred to Sandra as "a beautiful woman", whose beauty stretches beyond her appearance. "Sandra has the ability to make people around her feel like they matter as individuals and this could clearly be seen in her interaction with staff at the Department."

The staff at the Music Department wished Prof Klopper well in her new job as Dean of Humanities at the University of Pretoria. "Her positive input and legacy will continue to inspire us to serve and maintain the finest Music Department in South Africa," they said.

– PETER MARTENS

Prof Sandra Klopper is to take up the position of Dean of Humanities at the University of Pretoria *(Anton Jordaan, SSFD)*

Watch out for the animals!

If you've come across a giant lion in front of the Law Faculty, don't be concerned. This sculpture of a striding lion is one of the artworks of the internationally renowned sculptor Dylan Lewis. It will be on display, along with a number of other works, on the University grounds for the next few months. Dylan is showcasing a series of 23 dramatic animal works around his home town of Stellenbosch.

The pieces on display at the University include 'Stalking Cheetah' at the Theology Faculty, 'Striding Fragment' and 'Running Fragment', both at the Sasol Art Museum, and 'Surveying Cheetah II' at the Stellenbosch University Art Gallery.

Dylan is widely regarded as one of the world's foremost sculptors of the animal form. Over the past 15 years he has exhibited extensively, both in South Africa and internationally, and he is one of only a handful of living artists to have had a solo auction at Christie's of London.

Stellenbosch, with its majestic old oak trees, thriving wine industry and the longest row of conserved historical buildings in the country, is undoubtedly among the finest cultural jewels of the Cape, if not the country. Incongruous though it may seem today, these streets and the surrounding *renosterveld* were once home to an abundance of wild animals – including lion, buffalo and cheetah. Indeed, when Van der Stel first encamped here, he did so on an island specifically to escape these "ferocious, wild beasts". Today, however, all that remains of the great beasts in this area is the leopard, which still lives in the surrounding mountains, although in vastly depleted numbers.

According to Dylan, the sculptures pay homage to these creatures and remind us of the pristine wilderness that once was their home. "Dylan returns a selection of them to their original habitat, juxtaposing their great forms and spirits – now captured in bronze – with the urban markers of our civilisation. In doing so, the sculptor offers powerful comment on the vulnerability of wilderness areas – to him, timeless places that suggest original and inner freedoms and all that is wild and untamed," says Laura Twiggs, arts writer and author of two books on Dylan.

Although recognised primarily as a sculptor of animals, Dylan's primary inspiration is actually the wilderness itself. It is in the wilderness, he says, that he feels most at home, his animal subjects functioning as metaphors for these unspoilt, wild tracts of landscape. "Of great importance to Dylan is the notion that there may be painful psychological and spiritual – as well as physical – consequences of the wanton destruction of the environment, that the loss of wilderness entails the loss of humankind's spiritual home as much as it does the depletion of natural habitats," says Laura.

In returning these "ferocious, wild beasts" to their original home, Dylan suggests that we reconsider our relationship with our environment and perhaps entertain the notion that our own sustainable existence may be infinitely more fragile than we like to imagine.

The Dylan Lewis Outdoor Sculpture Tour runs from 31 October 2008 to 30 April 2009.

TAALDIENS
LANGUAGE SERVICE
INKONZO YEELWIMI

Het jy dokumente wat **vertaal** en/of **geredigeer** moet word?

Ons kan help! Die Taaldiens hanteer 'n verskeidenheid soorte tekste in Afrikaans, Engels sowel as Xhosa. Jy baat by ons professionele taalpraktisyns se kundigheid asook ons gehaltebeheerproses.

Dis nie al nie! Alle fakulteite en afdelings van die Universiteit kry **10% afslag.** Ons kantoor is op die hoofkampus geleë. Ons is ook beskikbaar om jou as ons kliënt met taalverwante navrae by te staan.

Kontak ons gerus by taaldiens@sun.ac.za of 021 808 3096. Vir meer inligting oor ons dienste, kan jy ons webtuiste besoek by www.sun.ac.za/taalsentrum/taaldiens.

Need assistance with **translation** and/or **editing?**

We can help! The Language Service is able to deal with a variety of texts in English, Afrikaans as well as Xhosa. You will benefit from the expertise of our professional language practitioners and our quality-control process.

What's more: All faculties and divisions at the University get **10% discount.** Our offices are situated on the main campus. We are also available to assist you as our client with language-related enquiries.

Contact us at taaldiens@sun.ac.za or 021 808 3096. For further information on our services, visit: www.sun.ac.za/taalsentrum/taaldiens.

Ingaba ufuna uncedo **loguqulo-magama** kunye/okanye **nokulungisa iziphoso zokubhala?**

Singakunceda! Iziko leeLwimi linobugcisa bokujongana neendidi zeeteksi ngobhalo lwesi-Afrikansi, isiNgesi nesiXhosa. Uza kuxhamla kubugcisa beengcali zolwimi kunye nenkqubo yokulungisa iziphoso zokubhala.

Yintoni enye: Zonke iifakhalthi namacandelo eYunivesithi afumana **isaphulelo se-10%.** Ii-Ofisi zethu zisemain campus. Sikho nokuze siphendule imibuzo onayo ngezolwimi njengomxhasi wethu.

Qhagamshelana nathi ngale imeyile: taaldiens@sun.ac.za okanye ngale nombolo 021 808 3096. Fumana ezinye iinkcukacha ngenkonzo yethu, kule webhusayithi: www.sun.ac.za/taalsentrum/taaldiens.

Marthinus Basson wen "vark" op Aardklop

By die pas afgelope Aardklop Nasionale Kunstefees het Marthinus Basson (foto) van die Universiteit se Departement Drama *Beeld Plus* se Aardvarkprys vir grensverskuiwende werk gewen met die stel-ontwerp vir die Reza de Wet-toneelstuk *Blou uur,* waarvan hy ook die regie behartig het. Basson se prys behels R20 000 kontant en 'n kunswerk deur Retha Erasmus.

Antoinette Kellermann, ook van die US se Departement Drama, het die Absa-prys vir beste aktrise ontvang vir haar spel as Ouma in dieselfde produksie.

Die Absa-prys vir beste akteur is aan Oudmatie Eben Genis toegeken vir sy spel in *Smag* onder regie van nóg 'n US-alumnus, Jaco Bouwer.

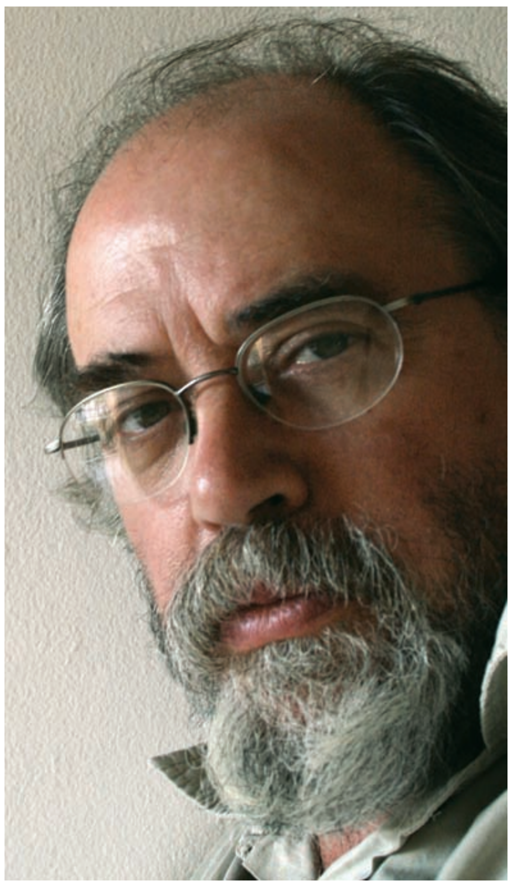

UNIVERSITEIT STELLENBOSCH UNIVERSITY
DEPARTEMENT MUSIEK | DEPARTMENT OF MUSIC
KONSERVATORIUM

NOVEMBER 1
ENDLER HALL, 20:00
Nina Schumann (piano)

Bach – Chaoconne in D minor, BWV 1004
Bach – Italian Concerto, BWV 971
Mendelssohn – Variations Serieuses, op. 54

INTERVAL

Scriabin – 5 Preludes, op. 16
Scriabin – op. 51, no. 3
Scriabin – 2 Poems, op. 32
Scriabin – Sonata no. 2 *'Sonata fantaziya'* in G-sharp minor, op. 19

Tickets: R80/R60

All tickets @ Computicket:
083 915 8000
www.computicket.com Shoprite, Checkers and MTN

Departement Joernalistiek vier 30ste bestaansjaar

As 'n mens vroegoggend in Crozierstraat loop, gewaar jy skuins oorkant die Regsbiblioteek 'n ou Eduardiaanse geboutjie met komvensters op albei hoeke, 'n rooi dak en twee lappies groen gras wat strek na die pad. 'n Geboutjie wat amper soos 'n gewone, sluimerende woonhuis lyk. Tot jy die ongewone hoeveelheid hoë stapels vars koerante op die drumpel van die voordeur raaksien, skryf ANRI VAN DER SPUY.

Dertig jaar gelede het Crozierstraat 26 letterlik met 'n knal die tuiste van die Universiteit Stellenbosch (US) se Departement Joernalistiek geword.

Wyle prof Piet Cillié, stigter en eerste hoof van die Departement (én redakteur van *Die Burger* tussen 1954 en 1977), het op 'n dag vroeg in 1978 in Crozierstraat gestaan en gesels. 'n Harde ontploffing het skielik opgeklink, en oomblikke daarna het twee bouers wat in die dak van die huis aan't werskaf was 'in ligte laaie' uitgestorm.

"Prof Cillié het eerste gereageer," vertel Herman Binge wat ook daar was. "'Bel *Die Burger*!', het hy oor die straat gebulder. As iemand nog getwyfel het: Dié joernalis was duidelik aan die stuur van die nuwe, brandende Departement." Cillié het glo darem vinnig bygevoeg: "En bel die ambulans!"

Tim du Plessis, joernalistiekstudent van 1978, en vandag redakteur van *Rapport*, skryf oor Cillié: "Vir iemand soos ek wie se lewe van koerante aanmekaargesit is, kon daar kwalik 'n beter Gamaliël gewees het by wie se voete 'n mens kon sit."

Cillié se klem op praktiese ervaring onderskei tot vandag die US-kursus van ander honneurskursusse. "Hy het geglo: Jy leer nie klavier speel deur na lesings oor Beethoven of Mozart te luister nie," skryf Du Plessis. Stellenbosse joernalistiekstudente leer dus (steeds) skryf deur te skrýf.

In 1984 het prof HJ Grosskopf, voorheen *Beeld*-redakteur, die leisels by Cillié oorgeneem. "Gross se grootste bydrae was waarskynlik hoe hy in daardie uiters moeilike dekade gesorg het dat daar elke jaar 'n klein groepie ondernemende en kritiese joernaliste uit Crozierstraat na die land se nuuskantore gestuur is," skryf Bun Booyens, klas van 1986, en vandag redakteur van *Weg!*.

'n Dekade ná Grosskopf het prof George Claassen, tot onlangs toe nog *Die Burger* se ombudsman, Departementshoof geword. Die nuwe dekade het egter ook ander veranderings gebring. Mia Malan, klas van 1994, en bekende radio- en TV-joernalis, onthou: "Die Olivetti-tikmasjiene is bitter vinnig uitgegooi en met rekenaars vervang. Die kursussamestelling is ook hersien en verander deur nuwe modules in te stel."

Prof Lizette Rabe, nóg 'n lid van die joernalistiekklas van 1978, en voorheen redakteur van Sarie, het Claassen in 2000 opgevolg. Sy het haar voorganger se veranderings verder gevoer en nuwe klem gelê op veral die noodsaaklikheid om multivaardige joernaliste op te lei wat met die digitale massamedia-era kan tred hou.

Dié pogings het vrugte afgewerp. In 2007 is die Departement deur die Verenigde Nasies se Opvoedkundige, Wetenskaplike en Kulturele Organisasie (Unesco) as een van die twaalf beste joernalistiekskole in Afrika aangewys – "'n gepaste veer in die hoed om so 'n herdenkingsjaar mee in te gaan," soos Rabe sê.

Die Departement Joernalistiek se dertigste bestaansjaar staan dalk einde se kant toe, maar 'n nuwe groep gekeurde studente begin reeds vingers opwarm vir me Amoraal se spoedtoetse aanstaande jaar. Só sal die ou geboutjie in Crozierstraat keer op keer die tuiste van nóg 'n generasie toekomstige joernaliste word wat getrou elke môre elkeen 'n koerant sal optel voordat hulle oor die drumpel van die huisie met die komvensters en rooi dak stap.

Bronne: *Stellenbosch Media Forum* 2003; *Stellenbosch Joernalistieke Insig* 1995.

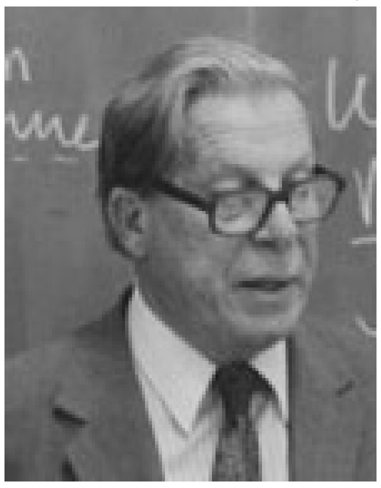

Prof Piet Cillié in die klas

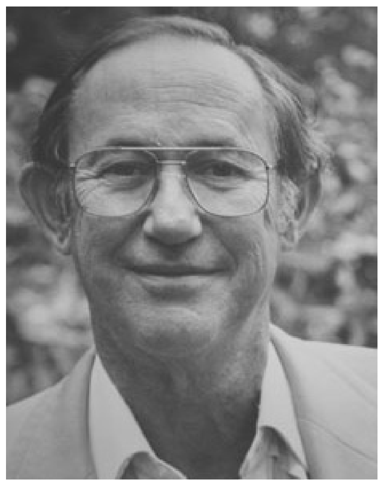

Prof HJ Grosskopf

By die Departement Joernalistiek se 30 jaar-ete vir oudstudente is me Roeline van Zyl, mnr Tim du Plessis en prof Lizette Rabe *(Jason Lee Boswell)*

WIE, WAT EN WAAR?

'N ALLEMINTIGE 775 JAAR DIENS ALTESAAM

Die Universiteit het onlangs 31 personeellede vereer wat gesamentlik 775 jaar diens aan die instansie gelewer het. Die langdienserkenningsgeleentheid is by die Konservatorium gehou. Prof Julian Smith, Viserektor: Gemeenskapsinteraksie en Personeel, het dié groep staatmakers, wat elk 25 jaar al by die Universiteit werk, vir hulle lojale diens bedank. Hier verskyn van die persone wat by die geleentheid vereer is. *(Anton Jordaan, SSFD)*

HIER IS DIE SPAN WAT DIE MATIE NAAM HOOG DRA!

Die Maties Helderberg Sportklub vir Gestremdes het onlangs lede van hul klub vereer wat deel was van die Suid-Afrikaanse paralimpiesespan wat aan die Beijing Paralimpiese Spele deelgeneem het. Die span het 'n totaal van 21 goue medaljes en drie silwer en ses brons medaljes huistoe gebring. Omtrent die helfte van hierdie medaljes is deur lede van die Maties Helderberg Sportklub gewen. Op die foto verskyn van die atlete wat SA en die Universiteit trots gemaak het. Van links is me Roxanne Burns (fietsry), mnr Riaan Nel (fietsry), mnr Ernst van Dyk (atletiek en fietsry), mnr Fanie van der Merwe, me Ilse Hayes, mnr Arnu Fourie en mnr Hilton Langenhoven (almal atletiek). Dr Suzanne Ferreira, 'n sportwetenskaplike by Stellenbosch Universiteit se Sport Prestasie Instituut (SUSPI), was die atletiekspan se afrigter. *(Anton Jordaan, SSFD)*

REGTER-PRESIDENT VAN DIE GRONDEISEHOF PRAAT BY MORTI MALHERBE-GEDENKLESING

Die gasspreker by die jaarlikse Morti Malherbe-gedenklesing op 1 Oktober was die Regter-President van die Grondeisehof, die agbare Fikile Bam. Regter Bam (links), wat hier op die foto saam met die Dekaan van die Fakulteit Regsgeleerdheid, prof Gerhard Lubbe, verskyn, beklee hierdie amp reeds sedert die Grondeisehof se ontstaan in 1996. In Januarie 2008 is hy as buitengewone professor in die Departement Privaatreg van die Universiteit Stellenbosch aangestel. Tydens sy lesing het Regter Bam verskeie van die vraagstukke oor die reg of aanspraak om iemand op 'n ander persoon se eiendom sonder die eienaar se toestemming te begrawe, én die reg om sodanig begrawe te word, bespreek. Hy het ook met sy besoek tyd ingeruim om die studente te ontmoet, en het nóg twee lewendige en interessante lesings aangebied. *(Anton Jordaan, SSFD)*

PROF WALZL TALKS ABOUT BIOMARKERS FOR TB TREATMENT RESPONSE

Prof Gerhard Walzl of the Division of Molecular Biology and Human Genetics at the Faculty of Health Sciences delivered his inaugural speech entitled "Biomarkers for TB treatment response: pipeline or pipe dream?" on 1 October at the Tygerberg Campus. On the picture from the left are Prof Leopoldt van Huyssteen, Executive Director: Finance and Operations; Prof Wynand van der Merwe, Dean of the Health Sciences Faculty; Prof Gerhard Walzl; Prof Jimmy Volmink, Deputy Dean: Research; and Dr Therese Fish, Deputy Dean: Community Services and Interaction.

PROF CLEMENS FOCUSES ON PLANETARY RESPONSE TO LIQUID WATER

Prof John Clemens of the Department of Geology, Geography and Environmental Studies chose "A Planetary Response to Liquid Water" as topic for his recent inaugural lecture in the Jannasch Hall of the Konservatorium. With him at the event were Prof Magda Fourie, Vice-Rector: Teaching (left) and Prof Doug Rawlings, Acting Dean of the Science Faculty. *(Lynne Rippenaar)*

Die volgende uitgawe van *Kampusnuus* verskyn op 20 November 2008

Redakteur: Lynne Rippenaar
Bladontwerp: Heloise Davis
Drukwerk: SunPrint
Advertensies: Conita Henry,
tel: 808 4632, e-pos: chenry@sun.ac.za

Redaksionele bydraes aan:
Die Redakteur, Admin B-gebou,
tel: (021) 808 4851, faks: (021) 808 3800,
e-pos: lynnr@sun.ac.za

UNIVERSITEIT STELLENBOSCH UNIVERSITY